15-2663

Bouwhistorisch onderzoek

Opdrachtgever | [redacted]

te | Rouveen

KLAAS BOER bouwadvies

| Oude Rijksweg 222 | 7951 DP | Staphorst | 0522 460609 | post@bta-kb.nl |

Project gegevens

Projectnr:	15-2663
Projectomschrijving:	Nieuwbouw winkels en appartementen
Opdrachtgever:	[redacted] Oude Rijksweg 457 7954 GJ Rouveen
Datum rapport:	18-04-2023
Wijzigingsdatum:	01-06-2023

Rijksmonumentenregister

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Monumentnummer*: 34407

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	12 november 1975
Kadaster deel/nr	82851/136

*Woonplaats**	*Gemeente**	*Provincie**
Rouveen	Staphorst	Overijssel

*Straat**	*Nr**	*Toev.**	*Postcode**	*Woonplaats**	*Situering*	*Locatie*
Oude Rijksweg	457		7954 GJ	Rouveen		
Oude Rijksweg	457		7954 GJ	Rouveen		

*Kadastrale gemeente**	*Sectie**	*Kadastraal object**	*Appartement aanduiding*	*Grondperceel*
Staphorst	AP			1501
Staphorst	AP			1500

*Omschrijving***

Boerderij van het Staphorstse type.

Hoofdcategorie	*Subcategorie*	*Functie*
Boerderijen, molens en bedrijven	Boerderij (M)	

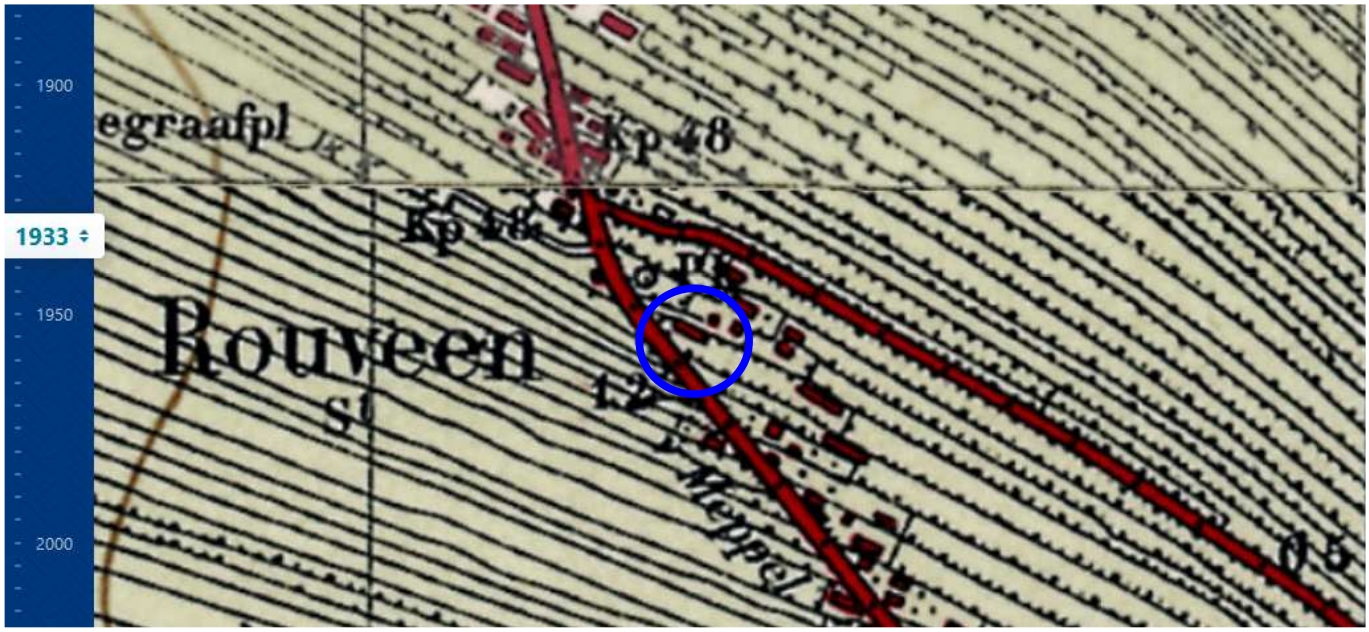
** Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister*
*** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument*
Datum van downloaden 12 april 2023

Inleiding en doel

De eigenaar heeft het plan om het agrarische bedrijfsperceel Oude Rijksweg 457 te transformeren. De transformatie omvat de realisatie van een supermarkt met ondersteunende voorzieningen en/of winkels, appartementen en een woonperceel voor een vrijstaande woning.
Omdat het pand een rijksmonument is een bouwhistorisch onderzoek uitgevoerd. Hierbij wordt bepaald welke onderdelen monumentale waarden hebben en gehandhaafd zal moeten worden. In het voorliggende rapport vindt u een onderzoek naar de bouwjaren en staat van de verschillende bouwdelen.

Locatie

Het pand aan de Oude Rijksweg 457 is gelegen in Rouveen. Rouveen is een kerkdorp in de Nederlandse gemeente Staphorst. Samen met het dorp Staphorst is Rouveen een typisch voorbeeld van lintbebouwing, die een totale lengte heeft van ongeveer 8 kilometer langs de Oude Rijksweg en aan de zuidzijde eindigt bij De Lichtmis.
In het centrum van Rouveen aan het Kerkplein staat de hervormde kerk, het pand bevindt zich dan ook vlak naast de kerk. Op de onderstaande afbeelding wordt het pand voor het eerst weergeven op de kaart van 1933.

Bron: https://www.topotijdreis.nl/

Oorspronkelijk lag Rouveen westelijker dan tegenwoordig. Als gevolg van veenafgraving, de inklinkende veenbodem en de daardoor drassige bodem trokken de bewoners naar hoger gelegen streken. Door de doorgaande vervening bij Rouveen raakte het dorp steeds verder verwijderd van het Zwartewaterklooster. Daarom kreeg het klooster in 1282 toestemming om een kerk te stichten in Rouveen. De kerk verrees aan het tegenwoordige Scholenland. Doordat de vervening ook in de jaren hierna nog door ging is het dorp nog tweemaal verplaatst in oostelijke richting.

Op de volgende pagina is een luchtfoto weergeven tussen 1920-1940, hierbij is het pand net zichtbaar tussen de bomenrij. Ook de kerk is hierop te zien

Bron: https://nl.wikipedia.org/wiki/Rouveen

Omschrijving van het pand

Het pand aan de Oude Rijksweg 457 staat op de rijksmonumentenlijst met Rijksmonument nummer 34407. Het pand verdient bescherming als gevolg van de monumentenwet.
Het is een boerderij van het Staphorstse type met aangebouwde agrarische schuur. Traditionele 19e eeuwse hallenhuistype. De boerderij heeft een zeer langgerekte plattegrond opgetrokken uit baksteen en is gedekt door een grotendeels rieten wolfsdak, vlechtingen langs de geveltop en staafankers.
In de voorgevel deur met bovenlicht en levensboom. De rechterzijgevel baanderdeuren en staldeuren en vensters. De linkerzijgevel is een geheel blinde gevel door de uitgebouwde stalruimte, dak is geheel bekleed met golfplaten. De achtergevel is gedeeltelijk bekleed met houten delen en is slechts deels zichtbaar door de aangebouwde agrarische schuur.

Geschiedenis

Het pand is door de jaren heen verschillende keren verbouwd en uitgebreid. Hieronder zijn een aantal foto's weergegeven uit het beeldbank van het cultureel erfgoed.

Foto: omstreeks 1965

Foto: omstreeks 1980

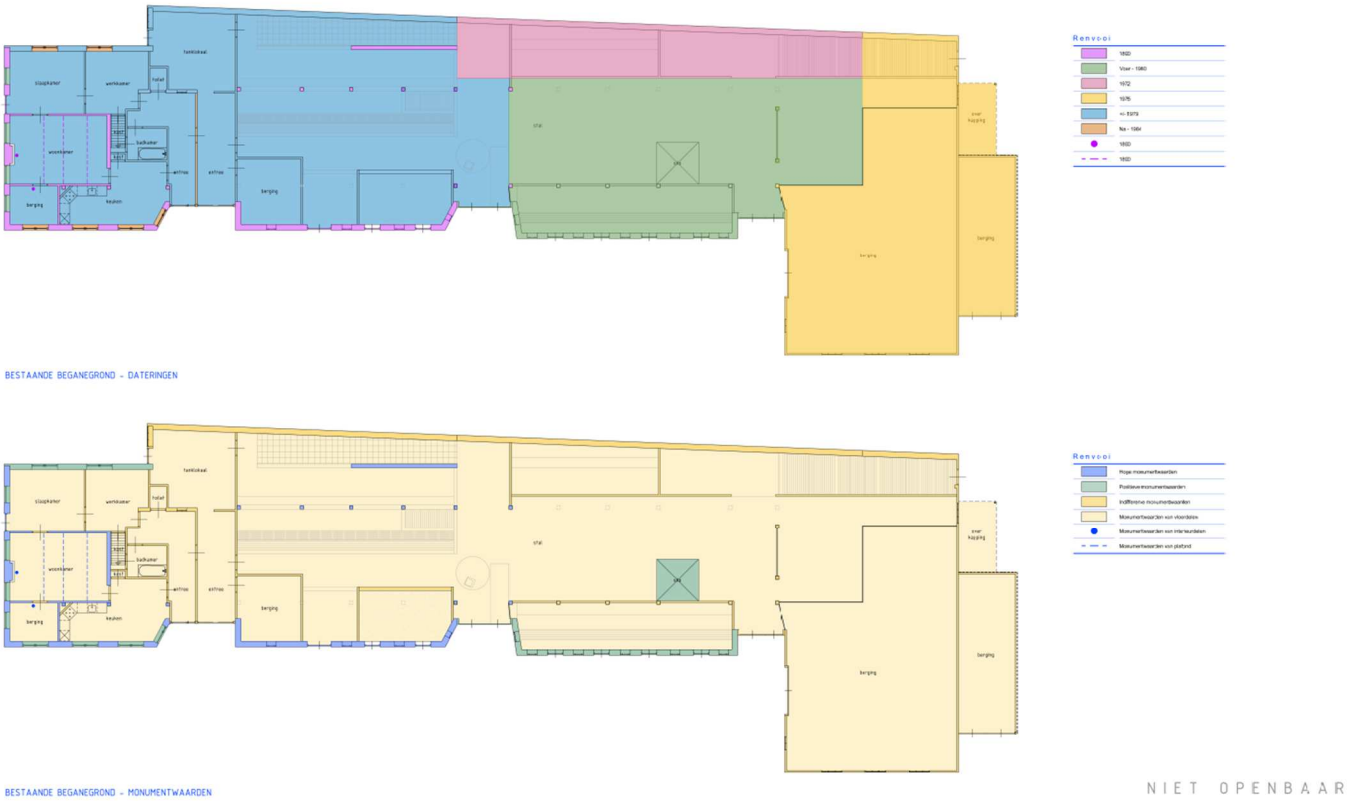

Foto: omstreeks 1984

Huidige situatie

Alle gevels van het pand zijn groot een deels aangepast of uitgebreid met aan en uitbouwen. Karakteristiek heeft dit pand nog steeds een langgerekte plattegrond met traditionele rieten wolfdak.
Op de bijgevoegde tekening (15-2663_ORW21_00M) is met verschillende kleuren de datering van de bouwdelen aangegeven. Hierdoor ontstaat een duidelijk beeld van de ontwikkeling van het pand. Mede door de datering zijn ook de monumentale waarde bepaald. Verderop in dit rapport worden alleen de waardevolle bouwsporen omschreven. Hieronder een uitsnede van de bijvoegde tekening.

Uitsnede: 15-2663_ORW21_00M

Voorgevel

De typische indeling van de voorgevel, vier ramen en een voordeur is bewaard gebleven dit is kenmerkend voor een boerderij van het Staphorstse type. De kozijnen hadden een traditionele schuiframen met roede verdeling, deze zijn na 1965 vervangen door moderne ramen. De voordeur met levensboom is wel bewaard gebleven. Ook zijn er twee gevelankers zichtbaar waar het draaghout van de gebinte constructie aan verankerd is.
Het metselwerk is steens gemetseld en is gedeeltelijk hersteld of vervangen door de plaatsing grotere ramen op beganegrond en verdieping. Op de verdieping is de rollaag van de smallere ramen aan de rechterzijde nog zichtbaar.
Verder is het metselwerk voorzien van hanenkammen en beitels. Het dak van de voorgevel heeft een typisch rieten wolfseind met daarop een schoorsteen.

Foto: Voorgevel – huidige toestand

Linkerzijgevel

De linkerzijgevel is gedeeltelijk opgetrokken uit baksteen en kalkzandsteen. Door de verschillende materialen zijn de bouwperiodes goed zichtbaar. Hieraan is te herleiden dat de gehele gevel vervangen en uitbreid is. Er zijn geen monumentale waarden meer aanwezig. Het dak is gedeeltelijk bedekt met riet en golfplaten ook bevinden zich in het dak meerdere dakramen of transparante golfplaten.

Foto: Linkerzijgevel – voorzijde (modern metselwerk zichtbaar)

Foto: Linkerzijgevel (uitbreiding van de stal d.m.v. metselwerk en golfplaten)

Foto: Linkerzijgevel (uitbreiding van de stal d.m.v. kalkzandsteen en golfplaten)

Achtergevel

De originele achtergevel is bijna niet meer zichtbaar door de uitbreiding van de agrarische schuur. De achtergevel is gedeeltelijk opgetrokken uit baksteen, kalkzandsteen en houten delen. Aan de agrarische schuur is nog een extra berging bij aangebouwd. Het dak is bedekt met golfplaten ook bevinden zich in het dak meerdere transparante golfplaten. Deze gevel heeft geen monumentale waarden.

Foto: Achtergevel (uitbreiding agrarische schuur d.m.v. kalkzandsteen en golfplaten)

Foto: Achtergevel (uitbreiding agrarische schuur met aangebouwde berging)

Rechterzijgevel

De rechterzijgevel is geheel steens en is opgetrokken uit baksteen. De voorste gedeelte (voorhuis) is niet geheel origineel. Er bevonden zich verschillende soorten ramen en één zijdeur in deze gevel. Dit is vervangen voor drie moderne ramen na 1984. Hierdoor heeft alleen het metselwerk nog monumentale waarde.

Foto: Rechterzijgevel (voorhuis met drie moderne ramen)

Na het voorhuis bevind zich een baanderdeur. De invulling van deze baanderdeur is niet origineel. Er is een moderne voordeur aangebracht, ronde stalraam, bovenlicht en een luifel. Hierdoor zijn er geen monumentale waarden.

Foto: Rechterzijgevel (voorhuis met drie moderne ramen)

Na de baanderdeur bevind zich een steensmuur met daarin stalramen en staldeuren. Dit is de enige gevel die onaangetast is beleven. Hierdoor zijn er hoge monumentale waarden.

Foto: Rechterzijgevel (originele zijgevel met stalramen en deuren)

Na deze originele steensmuur zit een tweede baanderdeur. Met daarop volgend stalramen en staldeuren. Dit gedeelte is voor de oorlog gebouwd te zien aan de ander gebruikte bakstenen.

Foto: Rechterzijgevel (zijgevel met stalramen en deuren voor de oorlog gebouwd)

Het laatste stuk van de rechterzijgevel heeft een baandeerdeur. Met gelijk daarnaast de uitbreiding van de agrarische schuur, voor de schuur zijn er geen monumentale waarden.

Foto: Rechterzijgevel (zijgevel met baanderdeur en agrarische schuur)

Het dak is gedeeltelijk bedekt met riet en golfplaten ook bevinden zich in het dak meerdere dakramen of transparante golfplaten.

Interieur voorhuis

In het voorhuis is alleen de voormuur, tussenmuur en verdiepingsvloerbalken origineel, de tussenmuur is voorzien van tegelwerk. Het voorste gedeelte van het voorhuis heeft een typische drie deling. Het draaghout en een aantal gebinten zijn nog aanwezig. Hierdoor zijn er een aantal elementen die een hoge monumentale waarden hebben. Deze zijn weer gegeven op tekening (15-2663_Bbisschop_ORW21_00M).

Foto: Voorhuis (Voormuur en linker tussenmuur v.z.v. traditionele tegelwerk, rechterzijde is voorzien van nieuw tegelwerk)

Foto: Voorhuis (Linker tussenmuur v.z.v. traditionele tegelwerk)

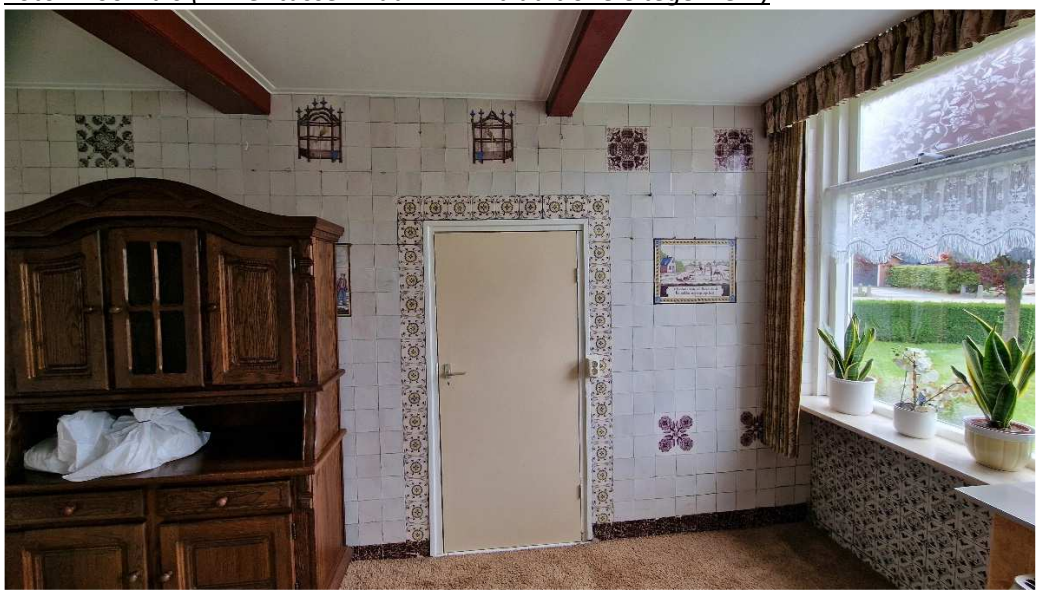

Foto: Voorhuis (Linker tussenmuur v.z.v. traditionele tegelwerk)

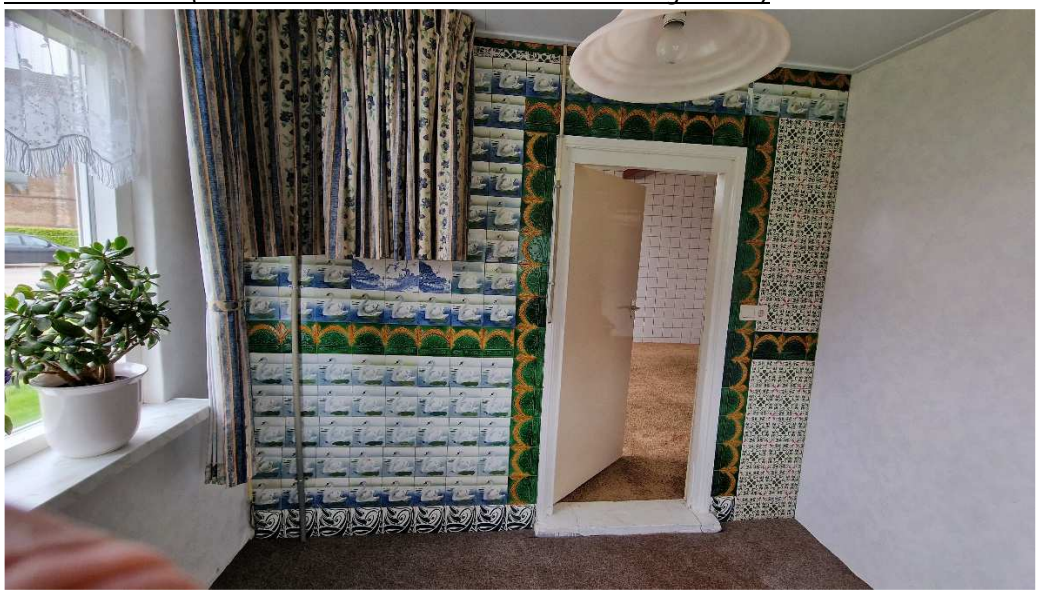

Foto: Voorhuis (Binnenzijde linker tussenmuur v.z.v. traditionele tegelwerk)

Interieur achterhuis

Door de vele verbouwingen en uitbreiding zijn er weinig authentieke elementen te vinden in het achterhuis. Een groot gedeelte voor de kapconstructie is aangepast hierbij zijn gebinte kolommen vervangen door stalen kolommen. Hierdoor zijn een aantal gebinte kolommen die een hoge monumentale waarden hebben. Belangrijke waardevolle elementen zoals de gruppen, ligboxen, voerplaats, halfhoge muur, deksel septic tank en de silo die monumentale waarden hebben blijven bestaand.

Foto: Achterhuis (Achterin bij de uitbouw van de agrarische schuur)

Foto: Achterhuis (Achterin verder naar de voormuur – links stalenkolommen / rechts houtengebinten)

Foto: Achterhuis (Richting voormuur houtengebinten ondersteund door stalenportaal)

Foto: Achterhuis (stalenportalen kolommen achter originele muur)

Foto: Achterhuis (stalenportalen kolommen achter originele muur)

Foto: Achterhuis (halfhoge muur)

Te handhaven onderdelen

Te handhaven hoge monumentale waarden:
De meest authentieke onderdelen hebben de hoge monumentale waarden en zullen zo goed als mogelijk gehandhaafd worden. De authentieke onderdelen bevatten:

- De voorgevel muren
- De voordeur met levensboom
- De rechterzijgevel (voorhuis) muren
- De rechterzijgevel / originele steensmuur met stalramen en staldeuren.
- Originele tegelwerk.
- Bestaande houten verdiepingsvloer balklaag.
- Vorm bepaalde originele binnenmuren.
- Een gedeelte van de gebinten.

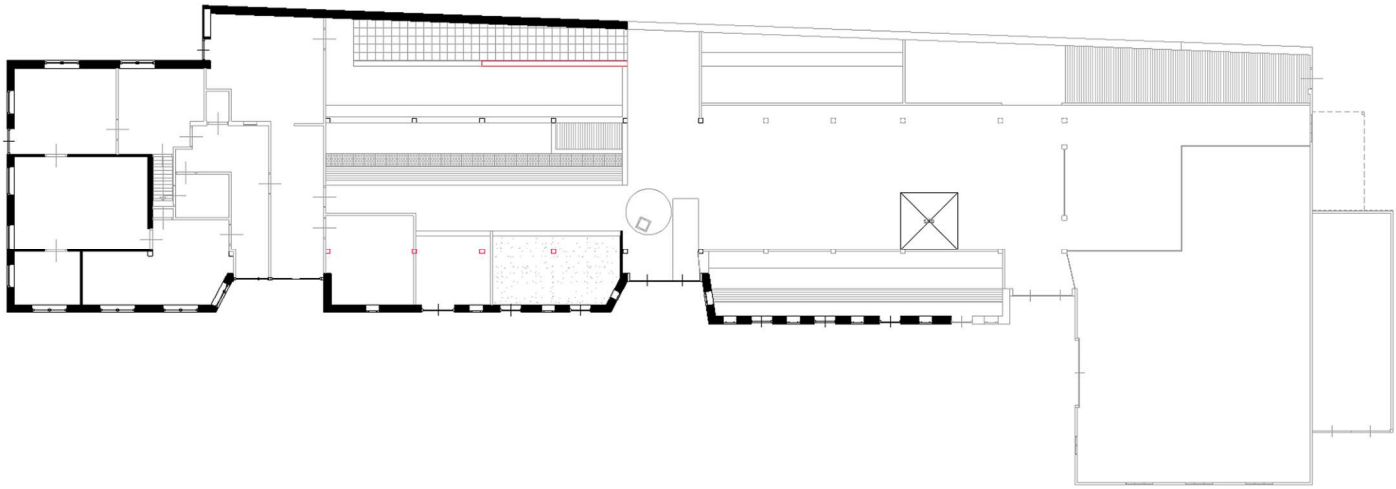
Te handhaven positieve monumentale waarden:
Ook van jongere onderdelen zullen de meeste onderdelen gehandhaafd worden. Deze bevatten:

- Linkerzijmuur (voorhuis).
- Bestaande ramen in voorgevel en rechterzijgevel.
- Rechterzijgevel met stalramen en deuren.
- Houten silo.

Te handhaven indifferente monumentale waarden:

- Linkerzijmuur.
- Zijdeur met driedelig raam.
- Gedeelte van de gruppen, ligboxen, voerplaats + vloer.
- Halfhoge muur.
- Deksel septic tank.

Hieronder is weergeven welke onderdelen blijven gehandhaafd. Zwart blijft gehandhaafd, rood wordt hersteld (gebinte worden hergebruikt) en grijs wordt gesloopt.

Afbeelding: Bestaande plattegrond

Gewenste situatie

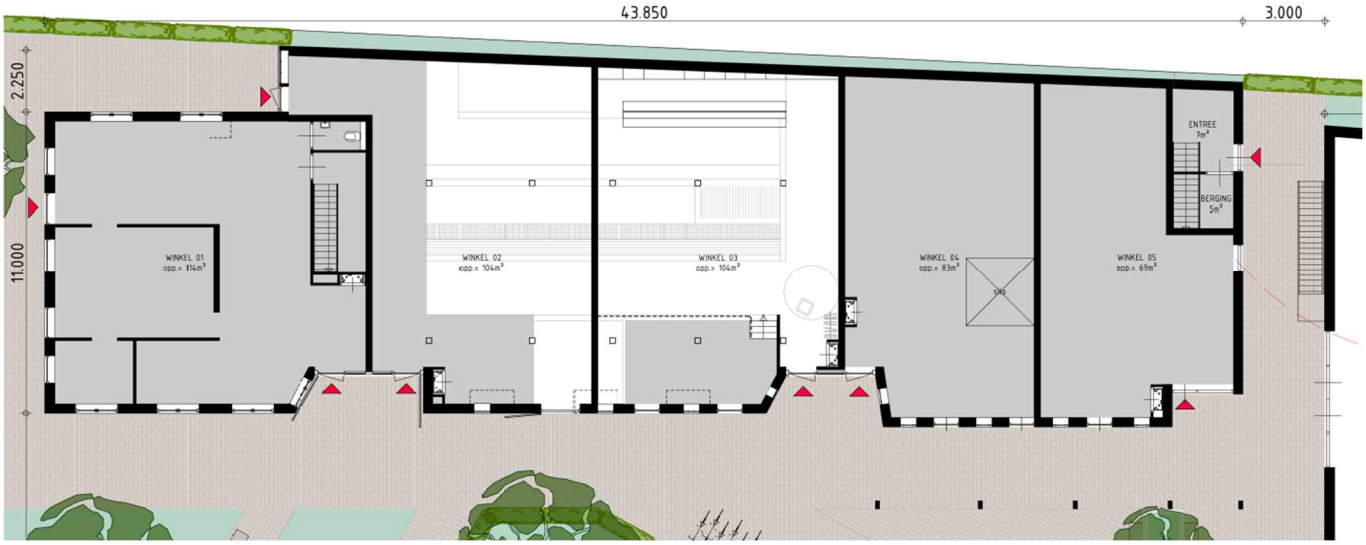
Vormgeving
De monumentale boerderij tot bijna aan de achterste baanderdeuren in de rechterzijgevel blijft behouden en wordt gerestaureerd en verbouwd tot winkels en één appartement.

In het achterste gedeelte wordt het dak verhoogd maar de originele muur eronder behouden. In het verhoogde dak worden een appartement gerealiseerd. De extra breedte aan de rechterzijde is vormgegeven als een overstekend dak waardoor er op de begane grond een overdekte steeg ontstaat. Daarmee blijft de zijgevellijn en de originele muur van de boerderij behouden.

De aanbouw aan de linker zijgevel blijft qua volume en vorm behouden, maar wordt bekleed met zwarte potdekselprofiel. De baanderdeuren worden de voor de glazen winkelpuien terug geplaatst maar zullen voor een groot gedeelte open blijven staan.

Interieur
De vloer met gruppen, ligboxen enz… worden voorzien van een coating of glasplaat (of gelijkwaardig) zodat de monumenten waarden bewaard blijven. Dit gedeelte is wit gelaten op tekening. De houten silo wordt gerestaureerd en krijg een prominente plek in één van de winkels of supermarkt. De gebinte constructie wordt hersteld door middel van andere kolommen te hergebruiken die zich elders bevinden in het pand.

Indeling
In het voorhuis blijft de driedeling gehandhaafd waarbij de authentieke onderdelen behouden blijven. De overige onderdelen worden verwijderd. Om verschillende winkelruimtes te creëren is de boerderij in vijf verschillende winkelruimtes verdeeld door middel van een scheidende muur. Achterin de boerderij is en toegang gemaakt van het appartement er boven.

Afbeelding: Gewijzigde plattegrond

Op de volgende pagina een aantal sfeerafbeeldingen voor de transformatie van de boerderij.

FERGUSON

